

בועלם הצומח התורפה הזאת קיימת. אם עז לא נעה משורש, לא צריך להתייאש, הוא עשוי לשוב להצמיח חוטרים לגובה ולפרות.
כך סופו של השיר במשמעותו ה konkreti הוא אופטימי.

אבל בעולם האדם, מי שנפגע ומת לא ישוב לאצמו. "הנוף" שלו לא ישוב לנזהר, להרטיט, לכמהה.
כך שסופה של השיר במישור המטפורי הוא פסימי.
כך, דרך התמונה של העץ ושל האנשתו, מבעה הדוברת חוות אישית של פגיעה קשה, גופנית ונפשית. יש בה עדין מידה מסוימת של אופטימיות שהפגיעה אינה מכת מוות, ויש עוד תקווה. אבל בה בעת יש בה מידה גודלה של פסימות, כי האדם הוא בכלל זאת לא עז.

בעיר, כי התקובלות הניגודיות הזאת בין העץ ובין האדם נמצאת גם היא בספר אイוב, דמותו שרחול הזדהה עם כאביה. וזה לשון הכתוב: "כי יש לעז תקווה. אם ייכרת ועוד יחליף ווינתקתו לא תחרל; אם יזקן בארץ שורשו ובUPER ימות גזענו, מיריח מים יפריח ועשה קציד כמו נתע. וגבר ימות ויחלש ויגוע אדים, ואיו?... אם ימות גבר, היחיה?" (איוב יד, 7-14).

נשים לב, כי בtower השיר מරוכב בעז שיכל להיות כל עז. אבל שם השיר מפנה אותו לעז מסויים מאוד בשם "אקליפטוס".
מידוע נבחר דואק העז הזה להיות מוצב בשיר, ולא עז אחר?

התשובה מעולם הבiology אומරת שהאקליפטוס גדול מוהר, וגם אם כורותים אותו הוא מצמיח בנהירות ענפים חדשים.
התשובה מעולם ההיסטוריה אומרת שעז זה הובא לארץ ונשתל בה על ידי החלוצים לצורך יכוש הביצות והדרבות המלרייה. הוא קשור אףו למיתוס הציוני ונראה כי בשיר זה, דרך העץ והאנשתו, אומרת הדוברת שבני אדם הם בני תמורה, אך רעיון אינו מות. לא אחת רואים שיש פגעה ברעיון הציוני, ונדרה שנדרוכר במקת מוות לרעיון הזה. אבל אם לא תהיה לרעיון זה עקירה מן השורש, יש תקווה שיוכחה לצמיחה מחדש, כמויה למרום ונחרה.
עז האקליפטוס, כמויצג את הימים של פעם ואת המיתוס הציוני ויישרל היפה, נמצא בשירה של נעמי שמר "חורת האקליפטוס". בין השאר נאמר בו כך: "אבל על חור-

* נעיר, כי השם "אוקלייפטוס" הוא שילוב של שני מילים יווניות: טס "היטב" ו-kalypso καλυπτος "אני מכסה", ככלומר "אני מכסה הדיטב". הכויסו מתייחס למכסה הנמצאת על ניצן הפרח של העץ, שהוא המכגן עליו ומושך ממנה ברגע שהפchio מתחילה לבלב.

'וכה קניין'

אקליפטוס

בשירים "אל ארציך" ו"בגני נטעתיק" מציגה הדוברת פועליה קונקרטיות של גנטיעת עץ ופעולה קונקרטית של צמיחת העץ. בשני השירים נמצא גם המשור המטפורי, זה שמעבר לקונקרטי: בשיר "אל ארציך" מעשה הנטיעת של העץ הוא סמל ומטפורה לאידיאולוגיה של הדוברת, שאומרת היאחזות בארץ. בשיר "בגני נטעתיק" מעשה הנטיעת של העץ וצמיחתו הוא סמל ומטפורה למציאות זנפשית של הדוברת האוחבת. התמונה המרכזית המctrיצית מן הבית הראשון של השיר "אקליפטוס", שנכתב בשנת 1929, גם היא של עץ ממש, אלא שהיא מתחילה לא בנטיעת עץ, אלא בהצגת תמונה קשה ואלימה של כריתת עץ, וזה לא כריתת חור-פעמית ("לא אתה ראייז...").

הGBT של הדוברת נע אחר הפעולות הנמרצות של היד הכוורת: הקודром (הגראן) מונף למעלה, מורד ונגע "בשאר", במה שנשאר מהעץ. הנוף של העץ, "המטריט" ו"הנזהר", מעולל (מתפלש) עכשו בעפר. הביטוי "מעולל (מתפלש) בעפר" הוא קונקרטי: הענפים, שהיו במרום העץ, נמצאים עתה למטה, מתפלשים בעפר. "מעולל בעפר" זהו ביטוי הלקוון מהמקרא, והתרמו המקראי מעניק לעץ כבר כאן האנשה: נוך העץ הוא כמו אイוב, שאריו שנלקחו ממנו הכל, והוא "עלול בעפר", התאבל. התפלשות בעפר היא דרך ביטוי של אבלות. גם בביטוי "שרוע דומ", המזכיר גוויה, אפשר לראות האנשה. בيت השני ההאנשה היא גלויה. הגזע, שנלקחו ממנו ענפיו וعلיו, מכונה בהאנשה "השריד היתום". יש לו רגשות כמו לאדם: הוא עצוב, "מזוקך נוגות", מרגיש מיותר, נשר עירום מכל. לדוברת נדמה כמו תמיד, שהעץ, כמו האדם, לא ישבח את העול שngrם לו במעשה הכריתה, ולא יסלח על מעשה זה. שלא כמו בשיר "בגני נטעתיק", הדוברת, שעומדת מהצד, מעניקה לעץ מציאות נפשית אנושית. בבית השלישי חל מפנה חד: הדוברת פונה אל נמען וэмינה אותו לחזר ולפקוד את הגזע בעבר שנה, והוא בטוחה שהוא לא יאמין למראה עיניו: "למרות פאו פמה הנוף, ונזהר פאו, ומקרטיט". הנוף של העץ שוב צמח למרום והוא חוזר לקדמותו, כמו שהוא לפניו הכריתה, כשהפעם הוא קודם נזהר ואחד כך מריטיט.

* "עלולתי בעפר קניין" (איוב טז, 15).

בעולם הצומח התופעה הזאת קיימת. אם עז לא נתקד משורש, לא צויר להתייאש, הוא עשוי לשוב להצמיח חוטרים לגובה ולפזרה. כך טופו של השיר במשמעותו הונגרתי הוא אופטימי.

אבל בעולם הארים, מי שנפצע ומת לא ישוב לאמו. "הנוף" שלו לא ישוב לנهر, להרטיט, לכמהה.

כך שטופו של השיר במישור המשטורי הוא פסימי.

כך, דרך התמונה של העץ ושל האנטו, מביעה הדיבור חוויה אישית של פגיעה קשה, גופנית ונפשית. יש בה עדין מידה מסוימת של אופטימיות שהפגיעה אינה מכת מוות ריש עוד תקווה. אבל בה בעת יש בה מידת גדולה של פסימיות, כי הארים הוא בכלל זאת לא עז.

נעיר, כי התקובלות הניגודיות הזאת בין העץ ובין הארים נמצאת גם היא בספר איוב, דמותו שרחל והודהתה עם כאביה. וזה לשון הכתוב: "כי יש לעץ תקווה. אם ייכרות ועוד יחולף ווינקתו לא תחול. אם יזקין בארץ שורשו ובכפר יגנות גזענו, מרייח מים יפריח ועשה קץיך כמו נטע. וגבר ימות ויחלש ויגוע ארים, ואינו?... אם ימות גבר, היחיה?" (איוב יד, 7-14).

נשים לב, כי בתוכו השיר מරוכב בעז שיכל להיות כל עז. אבל שם השיר מפנה אותו לעז מסויים מאוד בשם "אקליפטוס".^{*} מדוע נבחר דווקא העץ הזה להיות מוצב בשיר, ולא עז אחר?

התשובה מעולם הביווילוגיה אומרת שהאקליפטוס גידל מהר, וגם אם כורתים אותו הוא מצמich במחירות ענפים חדשים.

התשובה מעולם ההיסטוריה אומרת שעז זה הובא לארץ ונשתל בה על ידי החלוצים לצורך ייבוש היבשות והרכבת המלוכה. הוא קשור אף למיתות הציוני ונראה כי בשיר זה, דרך העץ והאנטו, אומרת הדיבור שבני אדם הם בני תמותה, אך דעינו אינם מת. לא אחת רואים שיש פגיעה ברעיון הציוני, ונדמה שמדובר במקרה לרעיון הזה. אבל אם לא תהיה לרעיון זה עקירה מן השורש, יש תקווה שייזכה לצמיחה מחדש, כמויה למרום ונחרה.

עż האקליפטוס, כמויצג את הימאים של פעם ואת המיתוס הציוני וישראל היה, נמצא בשירה של נעמי שמר "חרשת האקליפטוס". בין השאר נאמר בו כך: "אבל על חוץ

* נעיר, כי השם "אקליפטוס" הוא שילוב של שני מילים יווניות: τε "היטב" ו-συκος "אני מכשה", ככלומר "אני מכשה הטוב". ה联系 מתייחס למכתה הנמצאת על ניצן הפרח של העץ, שהוא המכון עליון ומושך ממנה ברגע שהפרח מתחילה ללבול.